

DET KONGELIGE AKADEMI FOR DE SKØNNE KUNSTER
AKADEMIRAADET

Akademiraadets opgave er at fremme kunsten og rådgive staten i kunstneriske spørgsmål

(05.10)

Medlemmerne af Det Kongelige Akademi for de Skønne Kunster var den 12. februar 2013 indkaldt til møde i Akademiet den 27. marts 2013.

Til stede:

Ordinære medlemmer:

Arkitekterne: Anders Abraham, Merete Ahnfeldt-Møller, Gregers Algreen-Ussing, Johnny Svendborg Andersen, Louis Becker, Ellen Braae, Sven Felding, Rikke Juul Gram, Carsten Hoff, Anna Maria Indrio, Kristine Jensen, Tanja Marie Jordan, Johan Adam Linneballe, Annemarie Lund, Dorte Mandrup-Poulsen, Mette Maegaard Nielsen, Henrik Terkelsen, og Niels Vium.

Billedkunstnerne: Søren Ankarfeldt, Gunnar Bay, Jens Bohr, Milena Bonifacini, Ruth Campau, Anja Franke, Jette Gejl Kristensen, Mette Gitz-Johansen, Finn Heiberg, Sys Hindsbo, Jytte Høy, Jørgen Tang Holbek, Anita Jørgensen, Leif Kath, Erland Knudssøn Madsen, Bjørn Nørgaard, Ole Sparring, Heine Skjerning og Mette Ussing.

Rådsvalgte medlemmer:

Peter Birk Hansen, Frederik Preisler og Carsten Thau.

Æresmedlemmer

Karen Zahle.

Programmet for mødet var følgende:

- 1) **Velkomst ved præsidenten Mette Gitz-Johansen**
- 2) **Møde i Akademiets sektioner - valg af medlemmer til Akademiraadet**
- 3) **Pause**
- 4) **Fællesmøde**
 - 4.1) **Jacob Kamp om rådets landskabsudvalg**
 - 4.2) **Jørgen Tang Holbek om vindmøller**
 - 4.3) **Diverse emner til drøftelse**

1) **Velkomst**

Mette Gitz-Johansen bød velkommen til det årlige Akademimøde.

2) **Møde i Akademiets sektioner - valg af medlemmer til Akademiraadet**

Møderne i sektioner er ikke refereret af rådets sekretariat.

4) **Fællesmøde**

Formanden/præsident Mette Gitz-Johansen bød velkommen til fællesmødet. Mette Sloth Møller er referent.

På fællesmødet meddelte de to sektioners formænd, hvem der var valgt som medlemmer og suppleanter til rådet pr. 1. april 2013, og hvilke emner faggrupperne havde drøftet i sektionerne.

Arkitektsektionen havde valgt følgende medlemmer/suppleanter til rådet: Louis Becker, Johan Adam Linneballe, Tanja Marie Jordan, samt suppleanterne Poul Ingemann og Puls Ravn (2013-2015).

Arkitekterne v/Johnny Svendborg Andersen meddelte, at sektionens medlemmer havde drøftet: 1) Vindmøller, 2) Det åbne land, 3) Konkurrenceformer – fagligheden opprioriteres, 4) Lokalplaner og deres betydning, 5) Enghave Brygge – at bygge i havnen, og 6) Mødehyppighed Akademiet – saloner/udvalg.

Billedkunstsektionen havde valgt følgende medlemmer/suppleanter til rådet: Ruth Campau, Sophia Kalkau, Milena Bonifacini, samt suppleanterne Jens Bohr og Gunnar Bay (2013-2015).

Billedkunstnerne v/Milena Bonifacini meddelte, at sektionens medlemmer havde drøftet: 1) Opdatering af undersøgelsen om Billedkunstnernes økonomiske situation, 2) DSB, der sælger ud af kunstværker på auktionshuse, 3) Strukturændringer på de kunstneriske uddannelser, 4) Karensperiode for Akademiets medlemmer, og 5) Vedtægtsproblematik.

Akademiraadets sammensætning pr. 1.4. 2013 er herefter følgende:

Arkitekterne

Valgt til 2015: Louis Becker, Johan Adam Linneballe, Tanja Marie Jordan, samt suppleanterne Poul Ingemann og Puls Ravn.

Valgt til 2014: Anders Abraham, Merete Ahnfeldt-Møllerup, Johnny Svendborg Andersen, samt suppleant Carsten Hoff.

Billedkunstnerne

Valgt til 2015: Ruth Campau, Sophia Kalkau, Milena Bonifacini, samt suppleanterne Jens Bohr og Gunnar Bay.

Valgt til 2014: Anja Franke, Leif Kath, Heine Skjerning, samt suppleant Malene Landgreen.

4.1) Landskabsudvalg

Landskabsudvalget har afleveret et forslag til et kommissorium til et eventuelt kommende landskabsudvalg til Akademiraadet, og i den forbindelse orienterede Jacob Kamp (JK) om landskabsudvalgets arbejde. Baseret på landskabsudvalgets hidtidige erfaringer, er det udvalgets anbefaling, at der fremover nedsættes et permanent udvalg, på lige fod med f.eks. kirkekunstudvalget – et landskabsudvalg med et klart kommissorium, selvstændig taleret og økonomi. Det er vigtigt, at Akademiraadet har et landskabsudvalg i forhold til det omgivende samfund. Det er en vigtig faglighed for rådet, og et landskabsudvalg kan fungere som et talerør for æstetikken, et forum uafhængigt af særinteresser, der kan tilgodese alle de forskelligartede interesser, der er på landet.

Efter oplægget, drøftede Akademiet behovet for et kommende landskabsudvalg, og en række akademimedlemmer anbefalede rådet at nedsætte et nyt udvalg. Der var følgende bemærkninger under drøftelserne:

- Med et landskabsudvalg giver vi et klart signal til omverdenen om, at vi prioriterer dette område.
- Udvalget bør starte med at skaffe sin egen økonomi, for der er pt. ikke midler til et særskilt udvalg.
- Der er behov for en større afklaring mht. Landskabsudvalgets selvfinansiering. Hele akademiet har økonomiske problemer – bekymrende.
- Landskabet har brug for en særlig faglighed og større fordybelse i enkelt område. Vigtigt med klare forretningsgange mellem råd og landskabsudvalg.
- Udvalget skal have selvstændig taleret, så det kan deltage i den aktuelle samfundsdebat. Initiativer om det åbne lands udvikling og formulere holdninger ind i Akademiraadet. Udarbejdning af årsskrift, prisopgaver, konkurrencer, og opbygning af netværk.

- Vigtigt at Akademiraad og Landskabsudvalg supplerer hinanden, og at der etableres en god kommunikation mellem råd og udvalg – kommissoriet skal være klart og præcist. Stabile, fagligt gode udvalg er vigtige for, at Akademiraadet kan få en større slagkraft udadtil.
- Der er behov for en overordnet diskussion af den måde lokalplaner anvendes på i dag – at lokalplaner benyttes til at legitimere dårlige løsninger. Er der f.eks. behov for et niveau mellem lokalplaner og kommuneplaner. Evt. nedsættelse af udvalg, der drøfter planlov.
- Mulige interesseministerier for et Landskabsudvalg: Miljø-, kultur-, transport-, fødevareministeriet, Landbrugsministeriet.

4.2) **Vindmøller**

Jørgen Tank Holbæk (JTH) pointerede, at en vigtig opgave for et (eventuelt) kommende Landskabsudvalg, er at varetage vindmølle-sagen. JTH finder, at der er anarki i vindmøllesektoren, herunder i Vordingborg Kommune, hvor 900 store møller skal rejes. Mølleproducenterne/vindkraftindustrien trækker i trådene. Det er JTH's holdning, at møllerne bør placeres på havet.

Der var følgende bemærkninger til vindmølleproblematikken:

- Hvorfor vælger regeringen ikke at satse på havvindmøller, sådan som en rapport har anbefalet?
- Hvad er konsekvenserne af den nuværende håndtering af vindmøllerne? Energiplaner vedtaget i Folketinget bliver implementeret i kommunerne, og det er kommunerne ikke fagligt klædt på til. Folketinget bør påtage sig at styre implementeringen/placeringen af vindmøllerne.
- Vindmøllernes placering er for længst besluttet. Møller på 200 meter i højden bliver placeret i de smukke, ubebyggede områder (Fanefjord). Fokuser i stedet på hele planloven mere generelt.
- Der er behov for fokus på de mange solceller, der etableres i disse år, som ødelægger æstetikken – fokuser hellere på andre områder (end vindmøllerne), hvor Akademiet stadig kan nå at få indflydelse.
- Industriområder og trafikantlæg er oplagte områder til placering af møller. Landvindmøller er ikke lige så energieffektive som havvindmøller. Naturstyrelsen har flere gange sagt nej til møller, som Vordingborg Kommune insisterer på at forsøge at få placeret. Et eksempel på, at forvaltningen betjener vindmølleejerne og ikke borgerne.
- Det bør være staten, der tager sig af energiområdet – der er i højere grad brug for mere fremtidssikrede løsninger. Fokuser på solenergiløsninger i verdensrummet i stedet for solceller på tagene. Energiproduktionen bør samles på få steder, og de allerede forældede løsninger med vindmøller og solceller bør droppes.
- Løbet er ikke kørt i det store billede. Hvor sætter vi standarden – hvordan vil vi have, at Danmark skal se ud? Akademiet bør være med til at tænke langsigtet og sætte en højere standard.

4.3) **Drøftelse af emner af fælles interesse**

Ombygning af Den Frie Udstillingsbygning

Bjørn Nørgaard orienterede Akademiet om, at der er besluttet en ombygning af Den Frie Udstillingsbygning, som vil blive udvidet. Grunden ejes af kommunen, men ombygningen finansieres af Mærsk.

1,5 pct.-reglen – statens udlicitering til private

Akademiet drøftede Kunstcirkulæret og 1,5 pct.-reglen, særligt med henblik på, hvad der sker, når byggerier udliciteres til private bygherrer, hvor 1,5 pct.-reglen ikke gælder. Peter Birk Hansen orienterede Akademiet om, at man i dag ofte organiserer statsligt byggeri vha. OPP (offentligt/privat partnerskab), hvor bygningerne bygges af private og efterfølgende lejes af staten. Der kan stilles spørgsmålstegn ved, hvad der er statsbyggeri eller ej, fx i forbindelse med universiteterne, hvor staten betaler 50 % af driftsudgifterne. Der er for øjeblikket lovændringer undervejs, hvor Kunstcirkulæret vil blive udvidet til at omfatte – ikke kun statsligt, men alt offentligt byggeri, herunder altså også kommunalt og regionalt byggeri.

Akademiraadets udtalelse – udkast til bekendtgørelse om visningsvederlag

Ole Sparring udtrykte forundring over Akademiraadets hørings svar om visningsvederlag, (det der tidligere blev benævnt udstillingsvederlag), hvor rådet bl.a. beklager at arkitektur ikke ligesom billedkunst, design og kunsthåndværk, er omfattet af bekendtgørelsen. Visningsvederlag handler om originale værker, og det blev nævnt, at det er uheldigt at dyrke denne form for ligestilling, og der blev givet udtryk for, at det ikke er rådets opgave at ligestille de to områder, men at det er vigtigt, at opretholde de to fags særkender.

Anne Marie Nehammer forklarede, at det handler om den **kunstneriske dimension** af arkitektur, som i forslaget til den nye lov om Statens Kunstfond er ligestillet med design, kunsthåndværk og slået sammen med billedkunst i én lov, hvorfor det ikke er rimeligt, at arkitektur er undtaget visningsvederlag.

Øvelokale til Livgardens Musikkorps i Kongens Have

Der er udsendt et lokalplanforslag om etablering af nye øvelokaler til Livgardens Musikkorps i Kongens Have ved Rosenborg Slot. Øvelokalet foreslås bygget i hjørnet af Eksercerpladsen – et hus i tre etager, ligesom der foreslås etableret et nedgravet amfiteater. Akademiet undrer sig over, at Kulturarvstyrelsen har accepteret et sådan projekt i den fredede Kongens Have, og anmoder Akademiraadet om at tage sagen op. Note: Akademiraadet har taget sagen op, og udtalelsen kan ses på rådets hjemmeside: www.akademiraadet.dk/radet/udtalelser.

Pressestrategi

Frederik Preisler, Carsten Thau, Dorte Mandrup-Poulsen, og Johan Adam Linneballe arbejder på en pressestrategi for Akademiraadet. Gruppen arbejder dels med at udarbejde en langsigtet, og fremadrettet pressemanual, og dels med en hurtig indsats for – ved hjælp af Danmarks Radio - at skabe større synlighed for Akademiraadet i den bredere befolkning. Det er hensigten at bruge Stiftelsesfesten - med fokus på medaljeoverrækkelsen - som udgangspunkt for en række udsendelser på DR om Akademiet og Medaljerne. Pressegruppen forsøger at skaffe finansiering til projektet hos forskellige fonde. Akademiets medlemmer opfordres til at støtte op om indsatsen for at gøre Akademiraadet mere synligt, og gøre brug af eventuelle kontakter i pressen.

Opdatering af rapport om billedkunstens forhold

Amternes og Kommunernes Forskningsråd planlægger, på initiativ af Bjørn Nørgaard, at opdatere rapporten fra 1997 om Billedkunstens Økonomiske Rum. En opdatering af rapporten forventes at koste ca. 1,5 mio. kr. Ophavsretsfonden vil muligvis bidrage til finansiering af rapporten.

Karensperiode

Mette Gitz-Johansen stillede spørgsmålstegn ved den nye karensregel, der siger, at man højst kan være medlem af Akademiet i 12 år af gangen (to x 6 år). Kan det evt. medføre en uheldig udvikling, at man på den måde udelukker folk/gode kræfter fra at yde en indsats i Akademiet i en periode?

Ole Sparring gjorde opmærksom på, at der i sin tid aldrig var blevet stemt om karensregelen, så ifølge ham er den reelt slet ikke vedtaget formelt.

Louis Becker forklarede baggrunden for, at man har valgt at indføre en karensregel, nemlig at der har været en meget stor gengangersituation i Akademiet. Samtidig oplever Kunstnersamfundets medlemmer, at det er svært at blive valgt ind i Akademiet. Det bliver uinteressant at komme ind i Kunstnersamfundet, hvis der ikke er en reel mulighed for at komme med i det aktive arbejde.

Derudover var der følgende bemærkninger:

- Det er vigtigt med nye, og gerne yngre, kræfter i Akademiet. Desværre oplever man ikke den helt store lyst fra yngre kunstnere til at yde en aktiv indsats i Akademi og råd. Det er vigtigt, at Akademiet er opmærksomt på, hvilke signaler vi sender ud i verden, hvis vi ønsker at tiltrække de yngre kunstnere, ligesom det er vigtigt at oppebære en dialog med de yngre kunstnere. Det må gøres mere attraktivt at være med i Kunstnersamfundet.
- Der er brug for medlemmer, der har mulighed for at yde en aktiv indsats – Akademi og råd har i høj grad brug for mere muskelkraft, folk der kan bidrage med en aktiv arbejdsindsats. Pt. er der ikke ydeevne nok i Akademiraadet til at tage alle relevante sager op. Derfor må der gøres plads til nye medlemmer i Akademiet.
- Juryen arbejder seriøst på at få optaget flere – også yngre og aktive - medlemmer i Kunstnersamfundet. Men det er også vigtigt, at Kunstnersamfundets medlemmer bliver brugt og aktiveret. Akademiraadet er opmærksom på dette, og er ved at planlægge flere arrangementer for Kunstnersamfundets medlemmer.

Til sidst blev der udtrykt ønske om en organisering af Akademiets møder, så der bliver mere tid til debat i plenum og om udsendelse af materiale forud for møderne.

Mette Gitz-Johansen takkede for et godt møde og bød velkommen til middagen i Kunsthal Charlottenborgs Café.

Mødet varede fra kl. 16.30 til 19.50.

Mette Sloth Møller
april 2013